

Het begrip “afval”

volgens het ontwerp decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen

Het ontwerp decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen moet het **decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen (het “afvalstoffendecreet” genoemd) integraal vervangen.**

Dit is nodig omwille van de herziene Europese kaderrichtlijn afvalstoffen 2008/98/EG van 19 november 2008, die in december 2008 in werking trad.

Deze kaderrichtlijn vervangt de kaderrichtlijn 2006/12/EG die een gecoördineerde versie was van de oorspronkelijke kaderrichtlijn afvalstoffen van 1975 (75/442/EG).

De Europese kaderrichtlijn **afvalstoffen** 2008/98/EG moest binnen de twee jaar na de invoetreding (dus in feite reeds tegen 12 december 2010) worden omgezet door de Europese lidstaten. Het ontwerp decreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen wil in de eerste plaats deze Europese kaderrichtlijn omzetten in Vlaamse wetgeving.

1. De Europese kaderrichtlijn afvalstoffen.

De Europese kaderrichtlijn afvalstoffen werd volledig herzien omwille van twee redenen:

1. Er is een **verduidelijking nodig van het onderscheid tussen wat wel en wat geen afval is**. In de loop van de jaren heeft de definitie van afvalstof (elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen) voor heel wat problemen gezorgd.

Op basis van de ervaring uit de voorbije jaren wordt door de kaderrichtlijn de definitie van afvalstof (die niet wordt gewijzigd) verder verduidelijkt. Hierbij zijn de begrippen **“bijproduct”** en **“einde afvalfase”** van groot belang.

2. Daarnaast wil de kaderrichtlijn inspelen op de huidige tendens naar meer afvalpreventie. Europa wil zich profileren als een

recyclingmaatschappij met een hoge grondstoffenefficiëntie en wil komen tot een beperking van het gebruik van hulpbronnen en een verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan.

Hierbij zijn een **aangepaste afvalhiërarchie** en een **uitgebreide producenten-verantwoordelijkheid** belangrijke instrumenten.

2. De omzetting van de Europese kaderrichtlijn afvalstoffen in het ontwerpdecreet betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.

Het ontwerpdecreet is in de eerste plaats tot stand gekomen om de Europese kaderrichtlijn afvalstoffen om te zetten in Vlaamse wetgeving.

In het ontwerpdecreet werden hiervoor o.a. de volgende nieuwigheden opgenomen:

- ✓ Overeenkomstig de Europese richtlijn wordt een **aangepaste (uitgebreidere) hiërarchie** voor afvalverwijdering vastgelegd:

Als **prioriteitsvolgorde geldt de volgende hiërarchie** (vervangt de vroegere "ladder van Lansink"):

1. De preventie van afvalstoffen en een efficiënter en minder milieubelastend gebruik en verbruik van materialen via aangepaste productie- en consumptiepatronen;
2. De voorbereiding van afvalstoffen voor hergebruik;
3. De recyclage van afvalstoffen en de inzet van materialen in gesloten materiaalkringlopen;
4. Andere vormen van nuttige toepassing van afvalstoffen, zoals energijeterugwinning en de inzet van materialen als energiebron;
5. De verwijdering van afvalstoffen, met storten als laatste optie.

- ✓ De term **secundaire grondstoffen wordt verlaten**. Er wordt een omslagpunt voorzien waarbij afvalstoffen het predicaat "**einde afvalfase**" krijgen en dan ook geen afval meer zijn. Het omslagpunt zal steeds liggen bij de uitgang van een proces.
- ✓ De term gebruikscertificaat wordt verlaten, maar in feite vervangen door een "**grondstofverklaring**".
- ✓ De term "**bijproduct**" wordt ingevoerd.

3. De definitie van afvalstof.

De **definitie van afvalstof** is onveranderd gebleven, zowel in de Europese als de Vlaamse wetgeving:

"Afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen".

In het ontwerp decreet staat een **limitatieve lijst** met zaken die **niet als afvalstof** worden beschouwd:

- **Gasvormige effluenten** die in de atmosfeer worden uitgestoten en koolstofdioxide dat wordt afgevangen en getransporteerd met het oog op geologische opslag, en dat geologisch is opgeslagen overeenkomstig het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond;
- **Dierlijke mest** als vermeld in het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen;
- **Het al dan niet verontreinigde water** dat wordt geloosd in een oppervlaktewater of in de openbare waterzuiveringsinfrastructuur; in deze context wordt de in situ-behandeling, met inbegrip van de ontwatering van het ter plaatse geproduceerde slib, die bedoeld is om dat water in overeenstemming te brengen met de milieuvorwaarden die gelden voor de lozing, niet als afvalstoffenverwerking aanzien;
- **Huishoudelijk en bedrijfsafvalwater** dat overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 24 januari 1984 inzake het grondwaterbeheer en van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning indirect wordt geloosd in het grondwater;
- **Onuitgegraven bodem**, met inbegrip van duurzaam met de bodem verbonden gebouwen;
- **Radioactieve afvalstoffen**, voor zover ze niet als vrijgegeven afvalstoffen worden beschouwd als vermeld in het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Gewesten van 17 oktober 2002 met betrekking tot het beheer van vrijgegeven afvalstoffen.

Volgens deze bepalingen (conform de Europese Richtlijn) valt **de onuitgegraven bodem (al dan niet verontreinigd!)**, niet onder de definitie van afvalstof.

Dit impliceert meteen dat wél uitgegraven bodem, al dan niet verontreinigd, dus wél onder de definitie van afvalstof valt.

En dit in tegenstelling tot de situatie op heden.

In het huidige "afvalstoffendecreet" lezen we onder artikel 4: Zijn **geen afvalstoffen als bedoeld in dit decreet:**

...

4. **Bodem, uitgegraven buiten ontginningsgebieden**, die overeenkomstig de voorwaarden bepaald in of krachtens het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering wordt gebruikt.

Omdat de Europese Richtlijn moet worden gevolgd zal de laatste vermelding dus worden gewijzigd, **waardoor uitgegraven bodem nu dus wel een afvalstof zal worden.**

Om hier een mouw aan te passen zal onder het hoofdstuk 4 "Afbakening van de afvalfase", een artikel 38 worden ingelast dat stelt:

"Uitgegraven bodem wordt niet beschouwd als een afvalstof indien gebruikt overeenkomstig de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem, vermeld in het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming en de uitvoeringsbesluiten ervan."

Het bodemdecreet voorziet regels voor het gebruik van uitgegraven bodem.

Indien voldaan zal zijn aan de regels betreffende de voorwaarden voor het gebruik van uitgegraven bodem en de procedure voor het traceren van uitgegraven bodem, vermeld in het bodemdecreet, zal uitgegraven bodem niet langer te beschouwen zijn als een afvalstof.

Hier zal dus als het ware een **automatische einde afvalfase toegekend worden wanneer uitgegraven bodem voldoet aan het bodemdecreet.**

In de praktijk zal er dus voor uitgegraven bodem niet zo veel veranderen.

Bemerk nog dat het ontwerp Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringlopen en afvalstoffen (Vlamab) ook **materialen die worden gebruikt in bodemsaneringswerken en risicobeheersmaatregelen uitsluit van afvalstoffen** en de link legt met het bodemdecreet.

In artikel 2.2.4 lezen we: "Materialen als vermeld in artikel 2.1.2, kunnen beschouwd worden als grondstoffen die bestemd zijn voor gebruik in bodemsaneringswerken of voor risicobeheersmaatregelen, als ze voldoen aan de voorwaarden van samenstelling of gebruik, vastgesteld in het conformiteitsattest van het bodemsaneringsproject, het beperkte bodemsaneringsproject of het risicobeheersplan, afgeleverd door de OVAM, conform de bepalingen van het Bodemdecreet".

John Mestdagh
Medo bvba

LAVATRA
LAVAERT GROUP
VERWERKING BOUW- & GROENAFVAL

Aalbeeksesteenweg 25
tel 056 42 13 18
e-mail info@lavaertgoup.com

8930 Lauwe
fax 056 42 24 91
www.lavaertgroup.com